

Persoonlijkheidsproblematiek

Ieder mens heeft een eigen persoonlijkheid. Dat betekent dat ieder mens bepaalde eigenschappen heeft en op een heel eigen manier reageert op situaties.

Je persoonlijkheid bepaalt onder andere:

- wat je in een bepaalde situatie denkt, voelt en doet
- hoe je naar jezelf en naar andere mensen kijkt
- wat je van gebeurtenissen vindt
- of je je emoties op een gezonde manier kunt beheersen

In de leeftijd van 12-23 jaar zijn jongeren druk bezig met het onderzoeken en ontwikkelen van hun eigen identiteit; van hun eigen persoonlijkheid. Op het moment dat sommige eigenschappen een dusdanig negatieve invloed hebben op het functioneren van uw zoon/ dochter in verschillende aspecten van het leven, spreken we van een bedreigde persoonlijkheidsontwikkeling die kan leiden tot een persoonlijkheidsstoornis.

Jongeren met persoonlijkheidsproblemen hebben vaak al lang problemen in de omgang met zichzelf en anderen. Ze kunnen door mensen in hun nabije omgeving gezien worden als lastig, star en koppig. Hierdoor staan intieme relaties, vriendschappen of familiebanden onder druk.

Sommige jongeren met een persoonlijkheidsstoornis hebben vaak snel ruzie met anderen. Daarbij voelen zij emoties veel langer en heftiger dan anderen. Hun gedrag kan impulsief of destructief zijn, gericht naar henzelf (automutilatie) of anderen. Soms hebben ze geleerd om anderen te wantrouwen, of zich juist op te offeren om strijd uit de weg te gaan. Vaak lopen ze daardoor vast in relaties, vriendschappen, studie of werk. Goed omgaan met geld, eten of vasthouden van een baantje kan moeilijk zijn.

Andere jongeren met een persoonlijkheidsstoornis voelen zich hulpeloos of minderwaardig. Ze voelen een sterke sociale geremdheid, kunnen zichzelf makkelijker wegcijferen en vermijden spanningen en (dreigende) conflicten. Ze schikken zich en worden eerder boos op zichzelf dan op een ander. Ook kunnen ze een sterk negatieve beoordeling hebben over zichzelf. Zo lopen ze het risico eerder door anderen gepest of gebruikt te worden.

Weer anderen kunnen vooral een sterke controle laten zien, perfectionisme en hoge normen en waarden waar ze zelf en anderen (in hun beleving) aan moeten voldoen.

Veel mensen met persoonlijkheidsproblematiek hebben een belast verleden, waarbij de omgeving niet altijd heeft kunnen voldoen aan hun belangrijkste (emotionele) behoeften. Ze kunnen zich soms erg alleen of anders voelen, omdat ze het gevoel hebben dat niemand hen begrijpt. Vaak hebben zij eerder contact gehad met hulpverleners, bijvoorbeeld voor depressie, angst of lichamelijke klachten. Een persoonlijkheidsstoornis komt vaak voor in combinatie met andere psychische problemen, zoals verslaving, ADHD, PTSS, angststoornis of depressie.

Ontwikkeling van een persoonlijkheidsstoornis:

Een Persoonlijkheidsstoornis ontwikkelt zich in de adolescentie (12 – 23 jaar). Vermoedelijk ontstaan persoonlijkheidsproblemen door een combinatie van erfelijkheid, ervaringen en omgevingsfactoren. Dit kan zijn: lichamelijke mishandeling, seksueel misbruik, emotioneel misbruik of verwaarlozing door ouders/ opvoeders, hechtingsproblemen in de jonge jeugd, overbescherming door ouders/opvoeders, psychische problemen van ouders/opvoeders, het verlies van een ouder door overlijden of echtscheiding.

Kenmerken bij jongeren kunnen onder andere zijn:

- Heftige gevoelens
- Sterke wisselingen van stemmingen
- Agressief en impulsief gedrag
- Zich snel buitengesloten of afgewezen voelen
- Zichzelf beschadigen
- Zich vastklampen aan (de beslissingen van) anderen
- Dwangmatig het leven 'perfect' willen regelen
- Extreem gevoelig voor kritiek
- Niet goed weten wie ze zijn

Scope zal u doorverwijzen naar een gespecialiseerde praktijk/ instelling indien zich kenmerken voordoen zoals:

- hallucinaties
- onsamenvangende spraak of gedachtegang
- chaotisch of overactief gedrag
- ernstig vervlakt of apathisch gedrag
- ongewone overtuigingen, waarnemingen of ervaringen

Onze werkwijze:

Bij persoonlijkheidsproblematiek zal gestart worden met twee tot drie intakegesprekken, waarin we kennis maken en stil staan bij de klachten en bij de doelen voor therapie. Hierin bespreken we ook de ontwikkelingsgeschiedenis van uw zoon/ dochter, uw gezinssituatie en zijn/haar verdere leefomgeving. Tevens zal aan u en uw zoon/dochter gevraagd worden om thuis (digitaal) een of meer vragenlijsten in te vullen.

In het volgende gesprek bespreken we met u de diagnose, de verschillende mogelijkheden voor behandeling en maken we afspraken omtrent de therapie (welke dag, de frequentie etc.). Dit leggen we vast in een behandelovereenkomst.

Indien een verder diagnostiektraject wenselijk is om meer duidelijkheid te krijgen over de persoonlijkheidsproblematiek en de gevolgen hiervan op het leven van uw zoon/dochter en op de interactie binnen het gezin, zal dit met u besproken worden en wordt dit eveneens vastgelegd in een behandelovereenkomst.

Naast sessies voor uw zoon/dochter zijn er ouderbegeleidingsgesprekken dan wel systeemgesprekken, waarin onder andere besproken wordt hoe u uw kind kunt ondersteunen tijdens zijn/haar therapieproces, hoe de problemen van uw zoon/dochter en de gevolgen tot op heden voor uzelf zijn en welke impact dit alles op het gezin heeft. Met u wordt tevens gekeken hoe de interactie tussen u en uw zoon/ dochter is en hoe deze (indien wenselijk) kan veranderen.

Minimaal eens per 6 maanden, maar naar behoefte vaker, wordt de behandeling geëvalueerd met de jongere en ouders. Aan het einde vindt een eindevaluatie plaats waarin het behandelproces, het eindresultaat, de werkrelatie met de therapeut en de algemene werkwijze worden geëvalueerd.

Behandelmethoden:

- Psycho-educatie over de persoonlijkheidsproblematiek aan ouders en jongere.
- Psychotherapie
De problemen bij een bedreigde persoonlijkheidsontwikkeling liggen vaak op verschillende terreinen, zoals angst en/of somberheid, veiligheid, het aangaan en onderhouden van vriendschappen en zelfwaarde. We besteden dan ook aandacht aan al die facetten binnen de psychotherapie.
Scope biedt twee vormen aan van Psychotherapie:

- Mentaliseren Bevorderende Therapie (MBT): Bij deze therapie leert uw zoon/dochter gevoelens, gedachten en verlangens van hem/haarzelf en anderen beter te begrijpen. Samen wordt o.a. onderzocht hoe het komt dat het contact met anderen vaak niet soepel loopt. Door hier meer zicht op te krijgen, leren jongeren ook hun gedrag en het gedrag van anderen beter te plaatsen en lukt het na verloop van tijd om ingesleten patronen te veranderen.
- Schematherapie (ST): Met deze therapie onderzoekt uw zoon/dochter waarom hij of zij bepaald gedrag heeft. Patronen en schema's van gevoelens, gedachten en gedrag worden uitzocht, om op die manier nieuw inzicht te geven. Uw kind leert zich zo te veranderen dat hij/zij zich beter gaat voelen.
- Traumabehandeling:
Jongeren met een persoonlijkheidsstoornis hebben vaak traumatische gebeurtenissen meegemaakt in hun verleden. Indien dit het geval is, zal hier ook aandacht aan worden besteed binnen de psychotherapie. Verschillende methodes kunnen worden ingezet afhankelijk van de meegemaakte onverwerkte gebeurtenissen. Te denken valt aan EMDR, imaginaire exposure of Trauma-focused cognitieve gedragstherapie.
- Ouderbegeleiding: Dit zijn gesprekken met u als ouders gericht op het vergroten van inzicht in de persoonlijkheidsstoornis en het vergroten van inzicht in de patronen die zijn ontstaan tussen u en uw kind. Met u wordt samen onderzocht hoe deze te kunnen veranderen en er wordt samen met u als ouders nagedacht over uw eigen gevoelens omtrent de klachten/ problemen van hun kind. In de ouderbegeleiding zal de hulpverlener náást u te staan en bekijkt u met elkaar uw eigen gevoelens, gedachten, wensen en behoeftes die mogelijk van invloed zijn op de klachten van hun zoon/dochter.

De ouderbegeleiding en de individuele psychotherapie zal over het algemeen door twee verschillende therapeuten binnen Scope worden gedaan, zodat u als ouders én uw zoon of dochter zich volledig veilig en vrij kunnen voelen om alles te delen wat u en hem of haar bezig houdt.